

MEMO Uitgangspunten evaluatie samenwerking

---

1. Inleiding

Na een jaar samenwerken zullen het Recreatieschap IJsselmonde en Staatsbosbeheer deze samenwerking voor het eerst evalueren. De uitkomst van de evaluatie vormt de basis voor besluitvorming over een toekomstige samenwerking tussen partijen en de wijze waarom deze kan worden vormgegeven.

Op 9 december 2016 hebben Provincie, Natuur- en recreatieschap IJsselmonde en Staatsbosbeheer de Samenwerkingsovereenkomst Recreatieschap IJsselmonde, Staatsbosbeheer en provincie Zuid-Holland voor 2017 en 2018 gesloten. De overeenkomst wordt verder Samenwerkingsovereenkomst genoemd. In de overeenkomst is bepaald dat partijen eerst in januari evalueren en uiterlijk 1 juni zullen besluiten of de overeenkomst zal worden voortgezet.

De overeenkomst tussen Natuur- en recreatieschap IJsselmonde en Staatsbosbeheer is voor de jaren 2017/2018 geënt op een horizontale publiek-publieke samenwerking. Afhankelijk van de afspraken tussen partijen, zijn bij de voortzetting van de samenwerking na 2018 opnieuw afspraken nodig over de juridische vormgeving van die samenwerking, inclusief de hierbij horende (nieuwe) voorwaarden. Het bestuur heeft de wens uitgesproken uiterlijk 1 maart 2018 een uitspraak te doen over een toekomstige samenwerking.

Een effectieve evaluatie vraagt een goede voorbereiding. De Samenwerkingsovereenkomst kent een gelijkwaardig karakter voor de deelnemende partijen. Om op een juiste manier de samenwerking te evalueren wordt voorgesteld een onafhankelijke, deskundige partij te vragen de evaluatie te verrichten.

Deze memo gaat in op de uitgangspunten voor de evaluatie en beoogt de gedachtenvorming over de evaluatie te ondersteunen. Als vertrekpunt wordt de samenwerkingsovereenkomst genomen. Daarna wordt ingegaan op elementen als: Waarom wordt geëvalueerd? Waar is de evaluatie geregeld? Hoe ziet de evaluatie eruit? Wat zijn de criteria voor deze evaluatie? Wanneer zal de evaluatie plaatsvinden? Wat is er voor nodig en door wie wordt geëvalueerd?

2. Overeenkomst als vertrekpunt

De Samenwerkingsovereenkomst (als bijlage toegevoegd) die is gesloten tussen het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde, Staatsbosbeheer en Provincie Zuid-Holland bevat een aantal relevante elementen in het kader van een evaluatie.

De overeenkomst bepaalt dat deze overeenkomst geldig is voor de periode 1 januari 2017 tot 31 december 2018. Uiterlijk op 1 juni 2018 besluiten het Natuur- en recreatieschap en Staatsbosbeheer om de samenwerking voort te zetten. Dit besluit wordt schriftelijk genomen. Als geen besluit wordt genomen, wordt de overeenkomst stilzwijgend verlengd met één jaar.

De samenwerking tussen partijen is vormgegeven als een horizontale publiek-publieke samenwerking (artikel 12 lid 4 Richtlijn 2014/24/EU).

In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat in overleg wordt bepaald hoe de samenwerking wordt vormgegeven. Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande overlegstructuren.

De overeenkomst bepaalt dat de samenwerking een aantal elementen bevat:

- Het gezamenlijk realiseren van routenetwerken en goede onderlinge verbindingen daartussen;
- (afstemming van) de communicatie en zichtbaarheid van beide partijen in en nabij/rond het gehele werkingsgebied van het Recreatieschap;
- Onderzoek naar mogelijkheden van samenwerking met derde partijen, waaronder het faciliteren van particulieren en lokale initiatieven;
- Kwaliteitsborging, overleg over voortgang en verantwoording van de door Staatsbosbeheer te verrichten werkzaamheden als bedoeld in artikel 1 onder b en de te bereiken synergievoordelen;
- Werkzaamheden voortvloeiend uit de programmabegroting;
  - Bestuursondersteuning
  - Juridische advisering
  - Communicatie en marketing
  - Planvorming
  - Toezicht
  - Directievoering
  - Beheer en onderhoud
  - Financiën

Partijen zullen deze samenwerking voor het eerst uiterlijk in januari 2018 evalueren, ter voorbereiding op het besluit om de samenwerking voort te zetten. Alsdan hebben partijen ook een duidelijk beeld voor ogen van de aard van de verschillende werkzaamheden zodat voor de periode na 2018 een weloverwogen keus kan worden gemaakt.

3. Uitgangspunten

De Samenwerkingsovereenkomst bepaalt niet wie de initiatiefnemer van de evaluatie is, ook is niets bepaald over aard, zwaarte en inhoud van de evaluatie. Dit memo tracht op deze vragen een antwoord te geven en een voorstel voor het proces te doen.

Gelijkwaardigheid

In de inleiding werd het al aangehaald, er is sprake van een horizontaal publiek-publieke samenwerking en de Samenwerkingsovereenkomst kent daarmee een gelijkwaardigheid tussen partijen. Het ligt voor de hand de kosten van de evaluatie dan ook over de direct bij de samenwerking betrokken partijen te verdelen.

Aansluiting bij andere evaluaties

De Samenwerkingsovereenkomst van het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde is een van de samenwerkingsovereenkomsten van Staatsbosbeheer in Zuid-Holland met recreatieschappen en provincie. Daarom ligt het voor de hand aansluiting te zoeken bij de aanpak van de evaluatie bij Groenalliantie Midden-Holland e.o..

Wie moeten evalueren

De Samenwerkingsovereenkomst is ondertekend door drie partijen, te weten: Natuur- en recreatieschap IJsselmonde, Staatsbosbeheer en de provincie Zuid-Holland. De betrokkenheid van de Provincie is beperkt en indirect. Het zijn vooral Natuur- en recreatieschap IJsselmonde en Staatsbosbeheer die een overlegstructuur kennen (merendeels gelijkwaardig aan de structuren met het voormalig GZH). Het ligt dan ook voor de hand vanuit deze structuur de evaluatie tussen beide partijen voor te bereiden en uit te voeren.

Het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde is partij bij deze overeenkomst. Dat maakt de te bevragen personen vanuit het natuur- en recreatieschap in eerste instantie de leden van het algemeen bestuur. Ook de betrokken ambtenaren van de deelnemende gemeenten worden bevraagd. Per deelnemer wordt één ambtenaar voor de evaluatie gevraagd.

Vanuit het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde worden de volgende personen gevraagd het gesprek aan te gaan:

- De heer F.J. van de Velde, voorzitter Natuur- en recreatieschap IJsselmonde en wethouder gemeente Hendrik-Ido-Ambacht
- De heer M. Japenga, plaatsvervangend voorzitter Natuur- en recreatieschap IJsselmonde en wethouder gemeente Ridderkerk
- Mevrouw J. de Leeuwe, secretaris Natuur- en recreatieschap IJsselmonde en wethouder gemeente Albrandswaard
- Mevrouw J.E.T.M. van Dongen, bestuurslid Natuur- en recreatieschap IJsselmonde en wethouder gemeente Zwijndrecht
- De heer P. Luijendijk, bestuurslid Natuur- en recreatieschap IJsselmonde en wethouder gemeente Barendrecht
- De heer G. Schuitemaker, bestuurslid Natuur- en recreatieschap IJsselmonde en raadslid gemeente Albrandswaard
- De heer A. Kooijman, bestuurslid Natuur- en recreatieschap IJsselmonde en raadslid gemeente Barendrecht
- De heer V.A. Smit, bestuurslid Natuur- en recreatieschap IJsselmonde en wethouder gemeente Ridderkerk
- Mevrouw J. Oelfke-Ten Seldam, bestuurslid Natuur- en recreatieschap IJsselmonde en raadslid gemeente Hendrik-Ido-Ambacht
- De heer M. Schenkel, bestuurslid Natuur- en recreatieschap IJsselmonde en raadslid gemeente Zwijndrecht
- Mevrouw L. Louwman-Soeters, ambtenaar gemeente Zwijndrecht
- Mevrouw M. Kouwenberg, ambtenaar gemeente Hendrik-Ido-Ambacht
- De heer R. Fekken, ambtenaar gemeente Barendrecht en gemeente Ridderkerk
- Mevrouw J. van Wijnmalen-Hans, ambtenaar gemeente Albrandswaard

Vanuit Staatsbosbeheer worden de volgende personen gevraagd het gesprek aan te gaan:

- Mevrouw D.M.J. Kamphuis, Divisiedirecteur Staatsbosbeheer
- De heer drs. J. Kuipers, Manager bestuurlijke samenwerking Staatsbosbeheer Zuid-Holland
- De heer T.M.G. Gorissen, Manager uitvoering Staatsbosbeheer Zuid-Holland
- Mevrouw drs. N.E. Kösters, accountmanager Natuur- en recreatieschap IJsselmondeⁱ
- Mevrouw mr. M.L. van Genderen, ambtelijk secretaris Natuur- en recreatieschap IJsselmondeⁱⁱ

Omdat de provincie partij is bij de overeenkomst, maar geen onderdeel van de overlegstructuur, wordt voorgesteld in aansluiting op de evaluatie bij de Groenalliantie, ambtelijk na te gaan, of de provincie als contractspartij überhaupt een rol wenst te spelen in de evaluatie.

Evaluatieperiode en meerwaarde evaluatie

De evaluatieperiode is het jaar 2017. Hierbij past de kanttekening dat de samenwerking nog jong is en daardoor moeilijk op haar volledige waarde te schatten. Juist daarom is het houden van een evaluatie van waarde. Een evaluatie helpt partijen om én de samenwerking in 2018 verder te verbeteren én stelt partijen in staat om voor 1 maart 2018 gemotiveerd een besluit te nemen over de (voortzetting van de) samenwerking na 2018.

Inhoud van de evaluatie

Het is van belang om ten behoeve van de evaluatie vragen te formuleren, die een op een aansluiten bij hetgeen partijen in de samenwerkingsovereenkomst hebben afgesproken. Zie de voorzet voor het samenstel van vragen in paragraaf 4. Het resultaat is aldus een op een door te vertalen naar een eventueel nieuwe overeenkomst na 2018.

Wie voert de evaluatie uit

Het is voor de geloofwaardigheid van de uitkomst van de evaluatie raadzaam om het evaluatie onderzoek niet zelf, maar door een onafhankelijke derde te laten uitvoeren en daarbij de kosten te

verdelen tussen beide partijen. Deze derde krijgt bij de opdrachtverlening onderstaande vragen als richtinggevend kader mee. Als deskundige wordt voorgesteld om AT Osborne in te schakelen.

Het ligt voor de hand het formeel opdrachtgeverschap bij het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde te beleggen. De voorbereiding, uitvoering en afronding van het evaluatieonderzoek wordt ambtelijk en bestuurlijk begeleid in het kader van de afgesproken overlegstructuur tussen Natuur- en recreatieschap IJsselmonde en Staatsbosbeheer.

Staatsbosbeheer en het natuur- en recreatieschap kunnen met elkaar afspreken dat het natuur- en recreatieschap weliswaar de aanbesteding verzorgt, maar dat de evaluatie op inhoud tweezijdig is. De feitelijke uitvoering van de evaluatie ligt in handen van het externe bureau.

Bestuursondersteuning faciliteert en zal in de dagelijkse praktijk doorgaans het eerste aanspreekpunt zijn.

Vervolg na evaluatie

Op basis van de uitkomst van de evaluatie van de samenwerking met Staatsbosbeheer volgt zowel bij Natuur- en recreatieschap IJsselmonde als bij Staatsbosbeheer de eigenstandige besluitvorming over de (voorwaarden voor de) voortzetting van de samenwerking van 2018. De besluitvorming bij partijen wordt natuurlijk allereerst gevoed door de in de evaluatie eventueel genoemde verbeterpunten voor de samenwerking in 2018. De positie van de provincie lijkt in deze van zijdelings belang. Daarnaast hebben het natuur- en recreatieschap IJsselmonde en Staatsbosbeheer ieder voor zich ambities op het vlak van visie, inhoud, financiën en duur van de samenwerking en de te formuleren voorwaarden hierbij. Het is raadzaam hierover als bestuur voorafgaand aan de evaluatie een eerste gedachtevorming te hebben of op basis hiervan alvast een eerste doorkijk in de richting van een koers te formuleren. De inhoud van de intentieverklaring (in ontwerp) zou een handvat kunnen zijn.

4. Vragen

Het betreft de evaluatie van een jaar samenwerken van twee partijen, te weten het natuur- en recreatieschap IJsselmonde en Staatsbosbeheer. Deze samenwerking is betrekkelijk kort. De evaluatie levert een beeld op van de eerste resultaten van de samenwerking. Denk daarbij aan antwoord op vragen als: Voldoen de afspraken tussen partijen? Is iedere partij vanuit de eigen taak, rol en positie tevreden met de opbrengst van de samenwerking? Kan het beter en zo ja, hoe? Zijn er knelpunten? Zijn deze knelpunten oplosbaar en wat betekent dit? Welke doorkijk is er voor de samenwerking na 2018?

Passend voor een evaluatie van deze samenwerking is een evaluatie in de vorm van vraaggesprekken van beperkte duur met de afzonderlijke bestuurders van het bestuur en de betrokken ambtenaren door de onafhankelijke deskundige die op basis daarvan een rapport uitbrengt. Hieronder zijn op basis van de samenwerkingsovereenkomst richtinggevende evaluatievragen geformuleerd.

A. Vragen met het oog op tevredenheid over de opbrengst van de samenwerking

Vraag 1: Zijn partijen tevreden over de opbrengst van de publiek-publieke samenwerking (artikelen 3 t/m. 5)?

Onderdeel dienstverlening:

- a) Hoe verliep de continuïteit in dienstverlening in algemene zin ? (artikel 1, lid 3, artikel 3, lid 3);
- b) Hoe verliep de zorg voor het beheer en onderhoud ?
- c) Hoe verliep de zorg voor de financiën van de samenwerking en het doorlopen van de begrotingscyclus (artikelen 4 en 5).
- d) Hoe verliep de zorg voor de overige taken: bestuursondersteuning, juridische advisering, communicatie en marketing, planvorming, toezicht, directievoering.
- e) Wat kan onder de hiervoor genoemde punten beter en wat vraagt dit van partijen in het jaar 2018 ?

Onderdeel “overige punten van samenwerking”

- f) Hoever is ingevolge artikel 3, lid 2 van de overeenkomst de publiek-publieke samenwerking gevorderd op de volgende punten:
- o *Gezamenlijk beheren;*
  - o *Zo mogelijk en op nader overeen te komen voorwaarden realiseren en ontwikkelen van goede routenetwerken en goede onderlinge verbindingen daartussen;*
  - o *Afstemming van de communicatie en zichtbaarheid van IJsselmonde en Staatsbosbeheer in en nabij/rond de natuur- en recreatiegebieden in de regio IJsselmonde;*
  - o *Kwaliteitsborging, overleg over voortgang en verantwoording van door Staatsbosbeheer voor IJsselmonde uit te voeren activiteiten en synergievoordelen;*
  - o *Het tijdig en adequaat signaleren en rapporteren van risico’s aangaande het beheer, het onderhoud en de ontwikkeling van de natuur- en recreatiegebieden van het natuur- en recreatieschap IJsselmonde;*
  - o *Onderzoek naar mogelijkheden van samenwerking met derde partijen, waaronder het faciliteren van particuliere en lokale initiatieven.*

Vraag 2: Naar aanleiding van vraag 1: welke hoofdconclusies trekt u uit uw bevindingen per genoemd onderdeel (dienstverlening en overige punten van samenwerking)?

B. Overige vragen m.b.t. de overeenkomst

Vraag 3: Is de onafhankelijke positie van de accountmanager van IJsselmonde t.o.v. de uitvoering bij Staatsbosbeheer geborgd (artikel 6, lid 1).

Vraag 4: Is de in artikel 3, lid 2 afgesproken overlegstructuur passend?

Vraag 5: Is een beroep gedaan op artikel 10 inzake aansprakelijkheid en vrijwaring?

Vraag 6: Is gebruik gemaakt van de geschillenregeling in artikel 11?

Vraag 7: Heeft zich een onvoorziene omstandigheid voorgedaan als bedoeld in artikel 13?

C. Vragen met het oog op de toekomstige samenwerking

Vraag 8: Wat zijn – als de samenwerking na 2018 op bovengenoemde punten wordt voortgezet – uw verwachtingen en wensen m.b.t. de nieuw te sluiten overeenkomst?

Vraag 9: Indien de overeenkomst na 2018 wordt voortgezet, heeft u dan een beeld bij de werkingsduur van de nieuwe overeenkomst voor bepaalde tijd?
Bijvoorbeeld aansluiting zoeken bij de termijnen in de uittredovereenkomst met de provincie (per 4 jaar).

Vraag 10: Indien de overeenkomst na 2018 wordt voortgezet, wat zijn voor u dan belangrijke voorwaarden?

5. Tijdpad

De tijd is beperkt, mede door de behoefte om voor de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018 een uitspraak te doen over het vervolg van de samenwerking.

Daarom zal, bij de uitvraag voor een offerte, het volgende van belang zijn. Randvoorwaarde bij aanbesteding is de tijd waarbinnen de evaluatie moet worden uitgevoerd. Uiterlijk in maart 2018 dient er mede op basis van het uitgevoerde evaluatieonderzoek bestuurlijke besluitvorming plaats te vinden over voortzetting van de samenwerking na 2018. Deze tijdslimiet vraagt dat de evaluatie een bondige aanpak vraagt. Het resultaat zal een goede mix moeten bieden tussen snelheid en kwaliteit. Dit vergt professionaliteit en senioriteit. Het concept dient uiterlijk in de week van 5 februari 2018 opgeleverd te worden. De vorm van de rapportage is bij wijze van PowerPoint.

Voor het tijdpad houdt dat het volgende in:

- Een offerte wordt opgevraagd bij AT Osborne;
- Op basis van beschikbaarheid van deze deskundige en de te interviewen personen worden gesprekken gepland voor gesprekken t.b.v. die evaluatie;

- Dat zal zijn eind januari/begin februari;
- Op basis daarvan volgt de rapportage bij wijze van presentatie in de vergadering van het dagelijks bestuur op 8 februari.
- In de vergadering van het algemeen bestuur op 15 maart wordt eveneens een presentatie gegeven en wordt een besluit genomen over een mogelijk vervolg van de samenwerking met Staatsbosbeheer na 2018. Het is mogelijk dat een afgevaardigde van Staatsbosbeheer deelneemt aan dit overleg.

6. Conclusie

Het bestuur wordt gevraagd om in te stemmen met dit memo en de elementen uit het memo aan te nemen als de uitgangspunten voor de uit te voeren evaluatie. In hoofdlijnen houdt dat het volgende in:

- Een eenvoudige evaluatie zal worden uitgevoerd;
- In het kader van de relatief korte samenwerking;
- Door een onafhankelijke partij;
- De evaluatie kent een gelijkwaardig karakter;
- Aangesloten wordt bij de opzet van andere evaluaties;
- De kosten daarvan gelijkelijk gedeeld zullen worden;
- Geëvalueerd wordt de samenwerking in 2017;
- De evaluatie de basis kent van de in het memo genoemde uitgangspunten en richtinggevende vragen;
- De evaluatie biedt aanwijzingen voor de verdere verbetering van de samenwerking in 2018;
- En een aanknopingspunt voor de eventuele voortzetting van de samenwerking in 2019 en verder;
- Uiterlijk in maart 2018 neemt het algemeen bestuur een besluit over een verdere samenwerking na 2018.

ⁱ In dienst bij Staatsbosbeheer.

ⁱⁱ In dienst bij Staatsbosbeheer.